

De leden van de raad

VERZONDEN 18 JUNI 2020

Datum
17 juni 2020

Ons kenmerk
275168

Uw brief

Uw kenmerk

Onderwerp
Meicirculaire 2020

Geachte leden van de Raad,

Op vrijdag 29 mei 2019 is de meicirculaire gepubliceerd. Wij hebben deze uitgewerkt en over de uitkomsten willen wij u graag informeren. In de collegevergadering van 16 juni 2020 hebben wij kennis genomen van de uitkomsten van deze meicirculaire.

Verantwoording

Wij kiezen ervoor om u een geïntegreerd beeld te geven van het financiële perspectief op basis van de vastgestelde begroting, de aan u voorgelegde voorjaarsrapportage 2020 en uitgangspunten voor begroting 2021 en deze meicirculaire. Het geeft de gemeenteraad een volledig beeld over het financiële perspectief (op dit moment) en draagt bij aan meer inzicht in een houdbare en gezonde financiële toekomst.

Ontwikkelingen gemeentefonds

Algemene uitkering wordt hoger

Voor de komende jaren wordt een hogere algemene uitkering voorzien. In 2020 stijgt de Algemene Uitkering met ruim € 60 miljoen. In 2021 is dit bedrag verdubbeld tot ongeveer € 120 miljoen en in 2022 tot € 300 miljoen. Voor een gemeente van 20.000 inwoners (Westerveld 19.460 inwoners) betekent dit een positief effect ten opzichte van de september-circulaire van ongeveer € 60.000 in 2020, € 120.000 in 2021, om uiteindelijk uit te komen op € 300.000 in 2022. Omdat ook in deze jaren de rijksuitgaven stijgen, stijgt ook het accres evenredig mee.

Maar wordt lager in de latere jaren

In latere jaren zet de stijging niet door. In 2023 stijgt de Algemene Uitkering nog met ruim € 100 miljoen. Deze stijging wordt een jaar later naar verwachting in zijn geheel ingeleverd. In 2024 daalt de Algemene Uitkering met ongeveer hetzelfde bedrag ten opzichte van de stand in september. Het rijk verwacht op de middellange termijn de zorguitgaven te kunnen verlagen. Dat werkt door in het accres van latere jaren.

Bevriezing van het accres: meer stabiliteit

De septembercirculaire zal voor wat het accres betreft weinig roet in het eten gooien voor het begrotingsproces voor 2021. Rijk en VNG hebben namelijk afgesproken om de ontwikkeling van het gemeentefonds voor de jaren 2020 en 201 te bevriezen per de stand van de meicirculaire. Op deze manier kunnen de schommelingen enigszins worden gedempt. Voor latere jaren geldt deze bevriezing niet. Dat wordt overgelaten aan een nieuw kabinet. Momenteel vindt een evaluatie plaats van de normeringssystematiek. De evaluatie zal naar verwachting in het najaar worden gepubliceerd. Ook het plafond voor het BCF-fonds voor de compensatie BTW wordt bevroren.

Nog geen uitzicht op de middelen Jeugd na 2021

In de meicirculaire van vorig jaar had het Rijk voor de periode 2019 tot en met 2021 € 1 miljard incidenteel beschikbaar gesteld voor de Jeugdzorg. Voor 2019 konden de gezamenlijke gemeenten € 400 miljoen tegemoet zien en voor de jaren 2020 en 2021 ieder jaar een bedrag van € 300 miljoen. Voor de gemeenten die hun hoop hadden gevestigd op het structureel doortrekken van deze bijdrage naar 2022 en latere jaren en daar al mee hadden gerekend, moeten worden teleurgesteld. In deze circulaire wordt nog geen zicht geboden op structureel extra middelen voor de periode na 2021. De provincie continueert in haar toezicht dezelfde lijn als bij de toetsing van de begroting 2020. Het kan geen kwaad deze stelpost als een risico aan te merken in de risicoparagraaf.

Compensatiepakket COVID-19-crisis nog verwerkt in deze circulaire

Het kabinet heeft een steunpakket aangekondigd voor de gemeenten van € 566 miljoen voor 2020 in de vorm van één of meerdere decentralisatie-uitkeringen voor de periode van 1 maart tot 1 juni. Dat betekent dat dit bedrag specifiek verdeeld wordt over de gemeenten (en niet via de gangbare de meer algemene verdeelmaatstaven). Deze inkomsten zijn nog niet zichtbaar in deze circulaire. *Er wordt nog gesproken over de verdeling naar gemeenten, deze wordt voorafgaande aan de septembercirculaire 2020 gepresenteerd en daarin opgenomen en dan verwerkt in de voorschotbetalingen.*

Derving Toeristenbelasting (en Parkeerbelasting niet van toepassing bij Westerveld)

Gemeenten ontvangen via een decentralisatie-uitkering voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 1 juni 2020 compensatie voor de geleden derving van toeristenbelasting als gevolg van de coronamaatregelen. Hiermee is een bedrag van € 100 miljoen gemoeid voor de op grond van de geraamde gederfde inkomsten in deze periode.

Compensatie voor Jeugd en WMO

Het Rijk heeft met gemeenten afspraken gemaakt over compensatie van de directe meerkosten voor de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo 2015 die voortkomen uit de coronamaatregelen en het volgen van de RIVM-richtlijnen. Daarnaast zijn Rijk en gemeenten in gesprek over de extra uitgaven over het geheel van 2020 voor zover die gerelateerd kunnen worden aan een evident uitstel van noodzakelijke zorg. De nadere uitwerking van deze afspraken leidt voor nu tot een voorschot voor gemeenten van € 144 miljoen voor de meerkosten en inhaalzorg. Gemeenten ontvangen voor de periode medio maart tot 1 juli € 23 miljoen in verband met hun coördinerende taak in het organiseren van noodopvang voor kinderen van wie één of beide ouders een cruciaal beroep hebben. Over de wijze waarop de middelen beschikbaar worden gesteld vindt momenteel nader overleg met gemeenten.

Compensatie voor Cultuur

De medeoverheden zijn verantwoordelijk voor twee derde van alle subsidies aan cultuur en houden daarmee de lokale en regionale culturele infrastructuur overeind. Het kabinet heeft besloten om een bevoorschotting op de compensatie aan medeoverheden te verstrekken van € 60 miljoen voor de periode van medio maart 2020 tot en met 1 juni 2020. Het bedrag wordt toegevoegd aan de algemene uitkering.

Eerdere maatregelen

Maatregelen die het kabinet al eerder heeft genomen en relevant zijn voor gemeenten betreffen:

- Compensatie van inkomstenderving kwijtschelden huur aan sportverenigingen (€ 90 miljoen, voor de periode van 1 maart tot en met 1 juni 2020; in de vorm van een specifieke uitkering van het Ministerie van VWS);
- Compensatie inkomstenderving eigen bijdrage WMO (€ 18 miljoen, voor de maanden april en mei 2020; via een decentralisatie-uitkering van het gemeentefonds);

17 juni 2020

3 / 5

- Vergoeden eigen bijdrage van ouders die gebruik maken van de gemeentelijke regelingen: peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie (VE) (circa € 8,3 miljoen, tot 8 juni 2020; via een toevoeging aan de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters vanuit het Gemeentefonds);
- Vergoeden van uitvoeringskosten. Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (voorschot beschikbaar gesteld aan gemeenten van € 2 miljard, tot 1 juni 2020, Westerveld circa €3,2 miljoen) via een specifieke uitkering van het Ministerie van SZW;
- Handhaven van de maandelijkse betalingen voor de bijstand op het niveau van het voorlopig vastgesteld budget en in september het macrobudget 2020 nader te bezien, waarbij rekening zal worden gehouden met de actuele conjuncturele situatie (BUIG, specifieke uitkering van het Ministerie van SZW).

Er lopen nog gesprekken met de medeoverheden op het gebied van onder andere, zonder limitatief te zijn: het OV, de veiligheidsregio's, de GGD-en, afvalinzameling, de buurthuizen en het watermanagement. De komende tijd wordt samen met de medeoverheden gewerkt aan afspraken op deze gebieden, waarbij het uitgangspunt is dat de medeoverheden er als gevolg van de corona-aanpak niet slechter voor komen te staan dan daarvoor.

Herverdeling gemeentefonds

Op 26 februari 2020 heeft de minister van BZK de Tweede Kamer geïnformeerd over het uitstellen van invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds met één jaar naar 2022. Voor het klassieke deel is aanvullend onderzoek nodig en voor het sociaal domein is een nadere analyse van de uitschieters gewenst. Naar verwachting start half september 2020 de consultatieperiode waarin de fondsbeheerders advies vragen aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) over de verdeelvoorstellen. Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt naar verwachting dit jaar afgerond, met verwerking van de uitkomsten in de decembercirculaire 2020.

Herziening gemeentelijk belastinggebied

In mei 2020 is het ambtelijke rapport Herziening gemeentelijk belastinggebied aan de Tweede Kamer aangeboden, als onderdeel van het bouwstenentraject voor een beter belastingstelsel (geïnitieerd door de Staatssecretaris van Financiën). Het rapport presenteert beleidsopties voor het gemeentelijk belastinggebied die elk uit verschillende bouwstenen bestaan. Samengevat gaat het om:

- Verruimen van het gemeentelijk belastinggebied door een belastingschuif van Rijk naar gemeenten (indicatieve omvang: € 4 tot 6 miljard). Daarbij neemt het gemeentefonds met hetzelfde bedrag af en worden inwoners gecompenseerd door lagere inkomstenbelasting. Invullen van deze belastingschuif kan via herinvoering van de OZB-gebruikers woningen en/of ingezetenenheffing.
- Verbreden van de belastinggrondslag door het afschaffen van één of meer waarderingsuitzonderingen voor de WOZ / OZB.
- Moderniseren van de belastingmix door de toeristenbelasting anders vorm te geven en de hondenbelasting af te schaffen.

Politieke weging ervan zal tijdens de formatiefase moeten gebeuren.

Effecten meicirculaire in vergelijking met de decembercirculaire

Voor wat betreft de concrete uitkomsten van de meicirculaire ontvangt de gemeente in 2020 circa € 91.000 minder dan verwacht in december 2019. Voor 2021 ontvangt de gemeente juist € 343.000 meer, welk bedrag oploopt in 2020 naar € 552.000 om daarna weer te gaan dalen.

Onderdeel daarvan zijn drie nieuwe decentralisatie-uitkeringen, dat zijn: Inburgering, Maatschappelijk integratie statushouders en het Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren. Totaal extra middelen in 2020 € 73.000 en vanaf 2021 circa € 54.000.

Onderdeel daarvan is ook de LPO (loon- en prijsontwikkeling) voor het sociaal domein. Daarbij gaat het om een bedrag van circa € 100.000.

Mutatie t.o.v. decembercirculaire (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal uitkering gemeentefonds						
Saldo decembercirculaire 2019 in de vorige berekening	30.493	31.269	31.608	31.433	31.611	31.760
Saldo meicirculaire 2020 in de deze berekening	30.520	31.178	31.951	31.985	32.010	31.970
Verschil meicirculaire 2020 en decembercirculaire 2019	27	-91	343	552	399	210
In de Uitgangspunten voor begroting 2021 is reeds de volgende ontwikkeling verwerkt.						
Accresontwikkeling (voorlopig)		32	159	367	146	-81
Extra ruimte t.o.v. Uitgangspunten 2021	27	-123	184	185	253	291

In de Uitgangspunten begroting 2021 is een voorlopig accres ontwikkeling opgenomen. Naast deze accres ontwikkeling zijn nu ook de andere onderdelen bekend door deze meicirculaire. Daaruit volgt dat er nu een extra nog niet eerder gerapporteerde ruimte is van circa € 184.000 in 2021 en 2022 oplopend naar ruim € 250.000 in 2023 en 2024. Deze extra ruimte zal worden betrokken bij de verdere uitwerking van de begroting 2021. Daarbij zullen we oog moeten houden voor de stelpost Jeugd die nu in de begroting 2020 meerjarig is verwerkt, maar waarvoor zoals hiervoor gemeld nog geen structurele dekking is.

De mutaties per onderdeel zijn als volgt:

Mutaties per onderdeel (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Samenvatting						
Accresontwikkeling	-	93	634	834	686	575
Taakmutaties	-	4	-12	-12	-12	-13
IU/DU/SU	-	74	54	52	57	57
WOZ rekentarief	-7	-40	-71	-80	-80	-79
Participatie	-	141	147	163	187	164
Hoeveelheidsverschillen	34	-360	-408	-404	-439	-494
Totaal Mutatie t.o.v decembercirculaire 2019	27	-88	344	553	399	210

17 juni 2020

5 / 5

Financieel perspectief

De extra middelen zullen worden betrokken bij de uitwerking van de begroting 2021. Onderstaand het gewijzigde financiële perspectief. Dat betreft het eerder aan u geschetste perspectief bij de Uitgangspunten voor begroting 2021 en de aanvullingen op basis van deze meicirculaire.

Bedragen in € 1.000, min is nadeel

bedragen	Meerjarenraming 2021-2024			
	2021	2022	2023	2024
Saldo Uitgangspunten 2021	-458	122	-47	49
Ontwikkelingen meicirculaire 2020	184	185	253	291
Inflatie (van kosten)	pm	pm	pm	pm
Effect inflatie op de OZB	80	80	80	80
Verwacht meerjaren saldo incl. meicirculaire 2020	-194	387	286	420

In de Uitgangspunten voor begroting 2021 wordt de OZB genoemd als stelpost en uitgegaan van het toepassen van de inflatie op de OZB tarieven. Deze stellen we nu op 1,9% wat overeenkomt met een bedrag van ongeveer € 80.000. Daarmee wordt de korting in de algemene uitkeringen als gevolg van aanpassingen in het rekentarief gecompenseerd.

Bekende risico's in de acres ontwikkeling gemeentefonds

1. In de begroting 2020 hebben wij de compensatie van 2021 voor de jeugdzorg structureel doorgezet naar 2022 en volgende jaren door een stelpost (van € 255.000) 'nog te ontvangen rijksmiddelen voor jeugdzorg' op te nemen. Uiteraard zijn daar risico's aan verbonden omdat uit het onderzoek kan blijken dat de extra compensatie niet nodig is, of voor een lager bedrag dan in 2021. Dat risico schatten wij overigens niet hoog in. De provincie hanteert dezelfde gedragslijn als bij de begroting 2020 in haar beoordeling.

Wij vertrouwen er op u zo goed te hebben geïnformeerd.

Als u nog vragen heeft kunt u contact opnemen met de gemeente via telefoonnummer 14 0521 en via info@gemeentewesterveld.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

N.L.J.J. Dusink
secretaris

H. Jager
burgemeester